

نهاد خانواده در اسلام

شریاء طهرانیا

www.ketab.ir

شهادت خانواده در اسلام

تأليف: آية الله العظمى

چاپ اول: بهار ۱۳۸۰
نسخه ۱۰۰۰

نشر ویرجاند

حروفچینی: ویرجاند
طرح جلد: عرفان معصومی
چاپ و صحافی: چاپ اول
حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

مطهرنیا، ثریا، ۱۳۵۴-
نهاد خانواده در اسلام/ ثریا
مطهرنیا.

۸- ۳۰- ۵۷۶۷- ۶۰۰- ۹۷۸ : شابک

ISBN: 978-600-5767-30-8

تهران: ویرجاند، ۱۳۹۲.
۱۵۲ ص.

۸- ۳۰- ۵۷۶۷- ۶۰۰- ۹۷۸

آدرس: میدان توحید، خیابان نصرت غربی،
کوچه نغمه، پلاک ۲، طبقه ۲.

فهرست نویسی براساس
اطلاعات قیفا
خانواده‌ها-- جنبه‌های مذهبی--
اسلام

تلفن: ۶۶۵۷۶۳۹۷-۹

فروش اینترنتی در:

www.vnco.ir

زناشویی (اسلام)
۱۳۹۲ خ ۱۷/۵۶/۲۳۳۰ BP
۲۹۷/۴۸۳۱

۹۰۰۰ تومان

کتابخانه ملی ایران ۳۲۲۲۷۸۵

فصل چهارم: تعریف خانواده در اسلام..... ۵۹

- ۵۹..... مقدمه
- ۶۰..... بررسی نهاد خانواده در اسلام و ادیان مختلف
- ۶۰..... ۱- سیر تاریخی مباحث خانواده از دیدگاه اسلامی
- ۶۱..... ۲- تعریف خانواده
- ۶۴..... ۳- مراحل تحول خانواده
- ۶۵..... خانواده‌های الگو در اسلام
- ۶۷..... جامعیت دیدگاه اسلام درباره‌ی خانواده
- ۶۹..... گوشه‌ای بر روی خانه و خانواده عبادت است
- ۷۱..... مرزها در خانواده از دیدگاه اسلام
- ۷۲..... ۱- مرزها و بون خانواده از دیدگاه اسلام
- ۷۳..... (ب) مرزها در ازدواج اجتماع
- ۷۴..... (ج) مرزها در ابط جنسی
- ۷۵..... (د) پوشش سرجمی و ابط زن و مرد نامحرم در اسلام
- ۷۶..... نقش خانواده در سلامت جسم و روان از نظر اسلام

فصل پنجم: بنیادهای خانواده در اسلام..... ۷۹

- ۷۹..... همسرگزینی و ازدواج
- ۸۲..... شرایط گزینش همسر از دیدگاه اسلام
- ۸۳..... ملاک‌های عرفی گزینش همسر
- ۸۶..... اهمیت و ضرورت ازدواج
- ۸۷..... انواع ازدواج
- ۸۷..... ۱- ازدواج احساسانه
- ۸۷..... ۲- ازدواج عاشقانه
- ۸۸..... ۳- ازدواج عاقلانه
- ۸۹..... ازدواج چیست؟
- ۸۹..... اهمیت و ضرورت ازدواج در اسلام
- ۹۰..... انگیزه‌ها و اهداف ازدواج و تشکیل خانواده
- ۹۱..... ۱- انجام وظیفه الهی
- ۹۲..... ۲- حفظ دین و تقویت معنویات و ارضای صحیح غریزه‌ی جنسی
- ۹۳..... ۳- ایجاد محیطی خصوصی برای آرامش و آسایش
- ۹۴..... ۴- سلامت اعصاب و روان

۹۶		ممنوعیت ازدواج با محارم
۹۶		انواع محارم
۹۶		۱- محارم نسبی
۹۷		۲- محارم سببی
۹۸		۳- محارم رضاعی
۱۰۰		در موانع نکاح
۱۰۵		روابط افراد خانواده
۱۱۲		پرورش خانوادگی
۱۱۵		نظریه پروش و بهداشت روانی کودک
۱۲۱		فصل ششم: فلسفه‌ی پوشش
۱۲۱		واژه‌های مرتبط
۱۲۳		تاریخچه حجاب
۱۲۶		حجاب قبل از اسلام
۱۳۰		حجاب در اسلام
۱۳۱		حجاب در جوامع مسلمان ایران باستان
۱۳۳		فصل هفتم: علت پیدا شدن حجاب
۱۳۳		ریاضت و رهبانیت
۱۳۷		عدم امنیت
۱۳۹		استثمار زن
۱۴۲		حسادت
۱۴۳		عادت زنانگی
۱۴۵		بالا بردن ارزش
۱۴۷		منابع و مآخذ

خانواده یکی از مهم‌های اولیه جوامع بشری است که با وجود تحولات اساسی، در ساختار و کارکردهای خود ثابت مانده و در همه‌ی جوامع اهمیت اساسی دارد. خانواده مناسب‌ترین نظام برای تأمین نیازهای مادی، روانی و معنوی بشر به‌ترین شکل است. بشر را برای تأمین امنیت و آرامش روانی، پرورش نسل جدید، تکمیل کردن فرزندان و برآورده ساختن نیازهای عاطفی افراد فراهم کرد. اساس خانواده متأثر از تحولات اجتماعی، صنعتی و علمی، در بیشتر جوامع از جمله ایران، مشکلات متعددی پدید آمده است. اختلاف‌های خانوادگی، طلاق، فرزندان بی‌سرپرست و بزهکاری نوجوانان و جوانان، نشانه‌های مشکلات اساسی در خانواده‌های ماست. سنت‌ها، اخلاقیات و روش‌هایی که به تقویت خانواده می‌انجامند، بعضاً متزلزل شده‌اند و دوری از ارزش‌های دینی و پذیرش هویت‌های دنیاگرایانه و دور از اخلاقیات غربی، بسیاری از مردم ما را تهدید می‌کند.

همه این مشکلات نشان می‌دهد که خانواده‌ها نیازمند توصیه‌های تربیتی و روان‌شناختی بسیاری برای رویارویی با پیچیدگی‌های زندگی کنونی هستند. اکنون تربیت فرزندان و برقراری روابط مناسب با همسر به ندادگی چند دهه گذشته نیست. عوامل مؤثر بر خانواده به قدری زیادند که برای مقابله با عوامل آسیب‌زا، نیازمند آموزش و تربیت خانواده‌ها در سطح ملی هستیم.^۱

ارزش تربیت انسان و زیانی که بر اثر نبود و یا ضعف آن دام‌گیر فرد و جامعه می‌شود، زمانی مشخص می‌شود که ما به خاطر نبود تربیت و هدایت صحیح، از هدف تعیین شده، دور بمانیم و ارزیابی کمی و کیفی رشد و تکامل دشوار شود. هر یک از عوامل انسانی دخیل در امر تربیت، بایستی با چگونگی تربیت هدف‌سازان آشنا باشند، بایستی با خصوصیات فطری موضوع با مورد تربیت آشنا و مطلع باشند. تربیت، محصول مراقبتی دائمی است که انباشته و نمای انسان در روند رشد وی به عمل می‌آید.

تربیت عمل عمدی فردی است که رشد را در وی آسان می‌کند و فاقد آن است ولی قابلیت لازم را دارد، تسهیل و سریع می‌کند. تربیت، عملی است که در سازمان دادن و تأثیر گذاشتن دارد. تأثیری که تکامل را سرعت می‌بخشد. انسان از جمله بزرگ‌ترین معجزات برتر خلقت به‌شمار می‌آید. نوزاد آدمی با همه قابلیت خود، از نوزاد هر موجود زنده‌ای ناتوان‌تر و ضعیف‌تر است.

۱. محمدرضا سالاری فر، خانواده در نگرش اسلام و روان‌شناسی. انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، چاپ اول بهار ۱۳۸۵.

رشد کندتر برخوردار است. اما با وجود ناتوانی‌های مختلف، جوانه‌ها و غنچه‌های رشد نیافته بی‌شماری در سرشت آدمی نهفته است که در مسیر رشد با توسعه هر یک از استعدادها، به هدف غایی وجودش فعلیت نسبی می‌بخشد.^۱

نکته جالب توجه آن است که ما از پیشینه فرهنگی و علمی غنی و کلامی بی‌روبارویی با مسائل خانواده بهرمندیم. مهم‌ترین متون دینی مسائلی که آن و کلمات پیامبر(ص) و معصومین(ع)، سرشار از توصیه‌ها و راهکارهاست. با سبب با عصر حاضر، در باب اساسی‌ترین مسائل خانواده تا جبرمی‌ترین موارد آن است. مجموعه تعالیم اسلامی در مورد خانواده ما را به نظام و اخلاقی رهنمون می‌کند که پاسخ‌گوی همه‌ی نیازهای مادی، روانی و معنوی خانواده است.

افزون بر ساختار خانواده که مراتب و مرزهای درونی و بیرونی آن اشاره دارد. اهداف تشکیل خانواده را نیز می‌توان از گزاره‌های صحیح متون اسلامی استنباط کرد. تعالیم اسلام بر سه پیچیدگی روابط اعضای خانواده و به عبارتی حقوق و مسئولیت‌های متقابل آنها، توصیه‌های لازم و اخلاقی فراوانی دارد. سخنان معصومان(ع) و سیره‌های سازندگی آنها ظرایف رفتاری جالب توجهی در بردارد که هر چند جزئیات به نظر می‌رسد، گاه در تحکیم پایه‌های خانواده نقش اساسی دارد.

۱. حسین نجاتی، نقش تربیتی پدر در خانواده، انتشارات ژرف، چاپ دوم، محل چاپ: چاپ مطبوعاتی ایران، ص ۹ تا ص ۱۰